

Álftanesskóli
2013 – 2014

ÁLFTANESSKÓLI
– allir eru einstakir

Uppeldi til ábyrgðar
Uppbygging sjálfsaga
2. bekkur

Álftanesskóli
Ágúst 2013

Kæru umsjónarkennarar,

Í þessari möppu er meðal annars að finna markmið og lista yfir verkefni sem þú átt að vinna með árganginum þínum í vetur. Uppeldi til ábyrgðar fylgir mikil verkfærakista sem kennarar geta nýtt sér en til þess að hún virki sem best er mikilvægt að nemendur fái ákveðinn fræðilegan grunn, þannig að samtöl byggi á sameiginlegum orðaforða nemenda og kennara/stjórnenda. Í uppeldi til ábyrgðar felst mikil forvörn og því er mikilvægt að byrja skólaárið á þessum verkefnum og uppskera síðar um veturinn góða hluti hvað varðar agamál og ábyrgð nemenda. Það er í höndum okkar kennara að miðla og þjálfva nemendur á þennan hátt og skólastjórnenda að styðja við bakið á okkur eftir þörfum.

Öllum verkefnum skal vera lokið í síðasta lagi 15. október ár hvert, en hugmyndafræðinni er viðhaldið í bekkjarumræðum og í samtölum við einstaka nemendur eftir þörfum yfir veturinn. Kynning á sáttmálum fer fram í lok október. Mikilvægt er að allir árgangar leggi einhvern aukatíma undir þessi verkefni í um tvær vikur að hausti og haldi svo áfram þar til öllu er lokið í vikulegum lífsleiknitímum. Mikilvægt er að umsjónarkennari á unglíngastigi geri sáttmála með bekknum sínum en það er ekkert því til fyrirstöðu að aðrir sem koma að bekknum taki hluta af þeim verkefnum sem eru á listanum. Það þarf að taka aukatíma í þessi verkefni og því betra ef það deilist niður á ólíkar námsgreinar á fyrstu tveimur vikunum.

Gangi ykkur vel, stjórnendur og fagstjóri

Markmið í Uppeldi til ábyrgðar

2. bekkur

Viðfangsefni:	Markmiðið er að nemendur:
Mitt og þitt hlutverk	Öðlist skilning á verksviði sínu sem nemenda og verksviði starfmannanna skólans, svo sem þeirra sem sjá um kennslu, stuðning, sérkennslu, gangvörslu o.frv.
Þarfir	Læri að þekkja 5 grunnþarfir sínar. Læri að uppfylla þarfir sínar á jákvæðan hátt og í sátt við aðra.
Sáttmáli	Þjálfist í að setja sér markmið sem hópur. Þjálfist í að gera með sér samkomulag. Verði meðvitaðri um þau gildi sem skiptir þau máli. Hafi á færi sínu að nýta sáttmálann sinn í umræðum þegar eitthvað kemur upp á.
T-spjöld	Geri sér grein fyrir merkingu gilda sem notuð eru í sáttmála bekkjarins, þ.e. hvaða hegðun lýsir þessu gildi og hvaða hegðun gerir það ekki.
Lífsvagninn	Læri að þekkja lífsvagninn og hvernig hann er tákn fyrir okkur sjálf. Geri sér grein fyrir að þau hafa stjórn á eigin gerðum og geti valið viðbrögð við ólíkum áreitum.

Verkefni og gögn

2. bekkur

Vinnuhugmyndir	Verkefnablöð og gögn
Mitt og þitt hlutverk	
Umræður með kennara og skráning á þar til gert blað.	Verkefnablað: Mitt og þitt hlutverk. Hægt að setja upp á ólíka vegu. Fræðslugögn: Bæklingur í þýðingu Magna Hjálmarssonar sem er til á bókasafni skólans. Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, mappa merkt Mitt og þitt hlutverk.
Þarfir	
Nemendur fá stutta fræðslu um þarfir. Hvað þær heita og hvernig þær eru okkur mikilvægar. Valverkefni: Nemendur skrá í þarfaformin hvernig þeir geta uppfyllt þarfir sínar. Hjarta: Þeir sem mér þykir vænt um. Stjarna: Það sem ég er góður í. Fiðrildi: Það sem ég hef frelsi til að velja. Blaðra/broskarl: Það sem mér finnst skemmtilegt að gera. Hús: öryggi Lesi bókina um Regnbogafiskinn og ræða hvaða þarfir koma sterkt fram í sögunni. Nemendur koma með myndir/dót að heiman sem tákna þarfir og segja frá. Hægt að safna á vegg/hillu merka þörf. Leikir: Teningaleikur og minnisleikur.	Fræðslugögn: Þarfir. Leiklýsing: Teningaleikur og minnisleikur. Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, í möppu merktri Þarfir eru leiðbeiningar, mynda og hugmyndabanki.
Sáttmáli	
Velja gildi í sáttmála, gera hann myndrænan og semja sáttmálasöng. Að viðhalda sáttmála: Nota hann í umræðum	Verklýsing: Sáttmálagerð Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, í möppu merktri Sáttmálar eru leiðbeiningar, mynda

þegar eitthvað kemur upp. Einnig mikilvægt að taka reglulega umræður um hvernig þeim finnist ganga að uppfylla sáttmálann sinn. Fara í hópeflisleiki	og hugmyndabanki. Góða hópeflisleiki má finna á leikjavefnum og í bókinni Allir geta eitthvað, enginn getur allt.
T og Y spjöld	
Taka gildi sáttmálans og skilgreina þau í T-spjöld. Hægt að setja spjöldin upp á mismunandi vegu.	Verkefnablöð: T-spjöld eða nota hugmyndflugíð í skemmtilega uppsetningu. Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, í möppu merktri Sáttmálar eru leiðbeiningar, mynda og hugmyndabanki.
Lífsvagninn	
Nemendur fá fræðslu um lífsvagninn og hvernig hann er táknrænn fyrir okkur sjálf. Verkefni: Útbúa bíl þar sem hjólin eru merkt í anda lífsvagnsins. Hægt að gera bílinn úr wc-rúllu hólk og líma á hann hjól sem eru merkt í anda lífsvagnsins eða merkja hjól og annað viðeigandi á mynd af bíl.	Verklýsing: Lýsing á lífsvagninum. Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, í möppu merktri Óskaveröldin eru leiðbeiningar og ýmis verkefni.
Sáttaleiðir	
Þjálfar nemendur í að nota sáttahring þegar upp kemur ágreiningur.	Verklýsing: Lýsing á orðum sáttahringsins.

Halda vikulega bekkjarfundi þar sem farið er yfir samskipti vikunnar. Gott að flétta inn í þá umræðu um þarfir, hlutverk, lífsvagninn og sáttmála. Sjá leiðbeiningar um umræðufundi.

Ef hegðun nemanda er erfið og kennari vill taka næsta skref í vinnu með viðkomandi nemanda, getur hann nýtt sér ýmis eyðublöð sem snúast um áætlun nemandans um bættu hegðun. Þessi blöð má finna í möppunni UTÁ-verkefnabanki undir Áætlun um bættu hegðun.

Uppbygging sjálfsaga Matslisti kennara

2. bekkur

Verkefni unnin með nemendum

	Já	Nei
Ég hef unnið verkefni um mitt og þitt hlutverk með nemendum.		
Ég hef unnið verkefni um þarfirnar með nemendum.		
Ég hef gert bekkjarsamning með nemendum.		
Ég hef unnið Y og/eða T spjöld með nemendum.		
Ég hef kennt nemendum um lífsvagninn.		
Ég nota sáttahringinn með nemendum þegar upp kemur ágreiningur.		
Ég hef æft nemendur mína að leysa úr ágreiningi.		
Ég held reglulega bekkjarfundi með nemendum.		

Hvaða verkfæri hef ég nýtt mér?

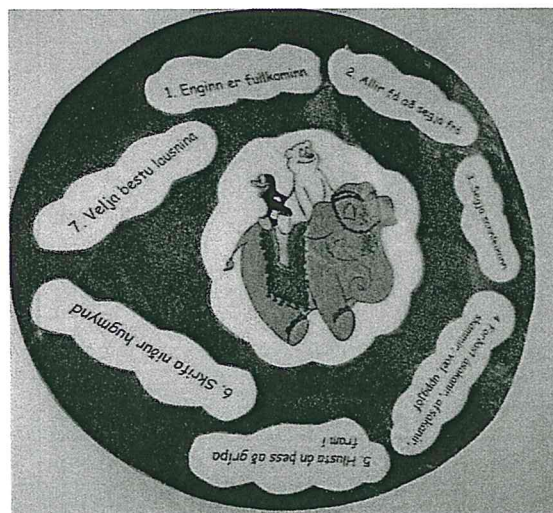
	Of	Stundum	Sjaldan
Ég nota stutt inngrip.			
Ég nota já ef eins oft og ég get.			
Þegar ég segi nei útskýri ég ástæðu þess.			
Ég spyr mig skiptir þetta máli áður en ég hef afskipti.			
Ég nýti opnar spurningar þegar ég ræði við nemendur um agabrot.			
Ég nýti lykilsurningar Glassers þegar ég ræði við nemendur um agabrot.			
Ég nýti mér að rekja á milli.			
Ég huga að tóninum í röddinni og fasi þegar ég tala við nemendur.			
Ég nýti mér áætlanahringinn.			
Ég nýti mér uppbyggingarþríhornið þegar ég ræði við nemendur um agabrot.			
Ég nýti mér relgufestu ef uppbygging virkar ekki.			

Reglur friðarborðsins (sáttahringur)

- Muna að enginn er fullkominn
- Allir segja frá
- Segja sannleikann
- Forðast ásakanir, afsakanir, skammir, tuð og uppgjöf
- Hlusta án þess að grípa fram í
- Skrifa niður hugmyndir um lausn
- Velja bestu lausnina

Hugmyndin að friðarborðinu hefur Diane Gossen fengið frá frumbyggjum í Kanada. Flokkar indjána höfðu það fyrir reglu að setjast að friðarborði til að leysa ágreining eða deilur.

Sniðugt er að setja setningar upp á hringlaga form og vinamynd eða þarfamynd í miðjuna, plasta kartonið og hafa tiltækt í stofunni þegar upp kemur ágreiningur.

Þarfirnar

Hvernig getum við mætt þörfum nemenda í skólanum?

Öryggi: Fæði, skjól, líkamleg þægindi, vera öruggur.

Skóli: Líkamlegt og andlegt öryggi.

- Nesti, hádegismatur, opinn gluggi, blóm.
- Reglur til að tryggja öryggi.
- Hefðir sem auka skipulag og öryggi.

Umhyggja: Þörfin að tengjast öðrum. Fjölskylda, vinir, kunningjar, opinberar skemmtanir.

Skóli: Það sem kennari getur gert:

- læra nöfn allra,
- heilsa nemendum,
- kynnast nemendum vel
- leyfa þeim að kynnast þér
- hópavinna
- vinna að góðum hópanda
- vera reglulega með bekkjarfundi, leysa úr ágreiningi saman
- Brosa

Styrkur: Persónulegur þroski, að auka þekkingu, þættir sem auka lífsgæðin, leiðir okkur til að ná árangri og eykur sjálfstraustið. Styrkur er hjarta menntunar.

Áhrif: Þörfin fyrir að ná árangri, finnast maður mikilvægur.

Skóli: Það sem kennari getur gert:

- Einstaklingsmiðað nám, aðlaga efni að ólíkum þörfum nemenda
- Hjálpa öllum að ná árangri

- Byggja á styrkleikum hvers nemanda (fjölgreindir)

Frelsi: Þörfin fyrir sjálfstæði, hafa val og taka ákvarðanir fyrir sig.

Skóli: Það sem kennari getur gert:

- læra nöfn allra,
- heilsa nemendum,
- kynnast nemendum vel
- leyfa þeim að kynnast þér
- hópavinna
- vinna að góðum hópanda
- vera reglulega með bekkjarfundi, leysa úr ágreiningi saman
- Brosa

Styrkur: Persónulegur þroski, að auka þekkingu, þættir sem auka lífsgæðin, leiðir okkur til að ná árangri og eykur sjálfstraustið. Styrkur er hjarta menntunar.

Fimm grundvallarþarfir

Ást og vinátta

Að tilheyra, Þykja vænt um, Deila me.ð öðrum, Vinna saman

Áhrifavald

Afrek, Mikilvægi, Hafa forystu, Sjálfstjórn, Eitthvað þýðingarmikið

Gleði og ánægja

Leikur, Skopskyn, Kæti, Spenna

Frelsi og sjálfstæði

Sköpun, Valmöguleikar, Sveigjanleiki, Opinn fyrir nýjungum.

Örugg lífsafkoma

Fæði, Klæði, Húsaskjól, Öryggi, Vernd, Heilsa.

Grundvallarþarfir eru arfgengar

SAMEIGINLEGAR ÖLLUM MÖNNUM - DRÍFA OKKUR ÁFRAM

Við erum sjálf ábyrg fyrir því hvernig við sinnum þörfum okkar en þurfum að skapa skilyrði svo aðrir geti líka sinnt þörfum sínum af ábyrgð. Takið eftir að hægt er að svala þörfunum bæði á „góðan og gagnlegan hátt“ og „ljótan og leiðinlegan“.

GRUNDVALLARÞARFIR

UMHYGGJA	ÁHRIF	FRELSI	ÁNÆGJA	AFKOMA
Ást Láta sig varða Deila með öðrum Samvinna Viðurkenna Taka þátt Náin kynni Ástúð Taka í fóstur Ala önn fyrir Fæða	Afrek Hæfni Sjálfsstjórn Mikilvægi Þýðing Samkeppni Yfirburðir Stjórnun Skipulag	Hreyfing Val Til Frá Sveigjan- leiki Sjálfkrafa Sköpun Einkamál Opið viðmót	Leikur Nám Skopskyn Gleði Kæti Spenna Ákafi	Fæði Klæði Hvíld Skjól Kynhvöt Öryggi Heilsa
SINNT Í GEGNUM Fjölskyldu Vini Vinnufélaga Hópa Samvinnu Þátttöku	SINNT Í GEGNUM Vinnu Verkefni Tómstundir Megrun Líkamsrækt Mont Frekju Þjálfun Menntun Vera sterkur	SINNT Í GEGNUM Ferðalög Tilbreytingu Vera frjáls Frjálshuga Setja mörk Valmögu- leiki Gefa sér tíma Gefa rými Sjálfstæði	SINNT Í GEGNUM Leik Nám Að njóta Nýjunga- girni Nýbreytni Áskorun Sköpun Vera leikandi	SINNT Í GEGNUM Spara Áætla Vinna sér inn Tryggja Vernda Borða Sofa Gæta heilsu Njóta kynlífs

Svona get ég uppfyllt þarfir mínar

Leikur um þarfir

Hugmynd 1 - Minnisleikur

Þetta er minnisleikur, þar sem nemendur sitja í hring. Kennari nefnir eina af þörfunum og nemendur eiga að segja hvernig þeir geta uppfyllt hana. Sá sem situr til vinstri við kennara byrjar og segir hvað hann getur gert til að uppfylla þörfina sína. Sá næsti segir það sama og bætir einu atriði við og svo koll af kolli þar til allir hafa gert eða einhver klikkar.

Dæmi: Kennari segir öryggi, barn eitt segir húsaskjól, næsta segir húsaskjól, vatn, þriðja segir húsaskjól, vatn, matur o.s.frv.

Hugmynd 2 – Að leggja í pant

Nemendur sitja í hring. Kennari nefnir eina þörf og kastar bolta eða grjónapoka til einhvers í hópnum. Hann á að segja hvernig hann getur uppfyllt þessa þörf fljótt og kasta svo bolta til þess næsta sem gerir það sama. Ef einhver þarf meira en 3 sekúndur til umhugsunar verður viðkomandi að leggja í pant. Taka einhvern hlut af sér. Má líka nota kubba eða kennslupeninga sem maður þarf að láta af hendi.

Dæmi (yngri): Kennari segir áhrif (að vera góður í einhverju eða eitthvað sem gerir mann stoltan) og kastar boltanum til Guðmundar. Hann segir strax, skora mark og kastar boltanum til Lilju sem segir strax, fimleikar og kastar boltanum til Jóhanns sem hikar of lengi og verður að setja í pant. Hann tekur af sér úrið og setur í miðjuna á hringnum.

Dæmi (eldri): Kennarinn notar sér hér að nemendur eru búnir að læra þarfahringinn. Hann segir áhrif (finna það sem einkennir þörfina) og kastar bolta til Jónu sem segir, skipulag og kastar boltanum til Magga sem segir, leysa vandamál og o.s.frv. Ef einhver hikar þarf að gefa í pant.

Leikur með tening

Tveir og tveir leika saman með tening og kasta til skiptis. Á teningnum eru tákmyndir fyrir þarfirnar fimm og sú sjötta er fyrir frjálst val þess sem svarar. Sá sem kastar spyr um þörfina sem upp kemur á teningnum: Hvað gerir þú til að

Ást og umhyggja

- Að tilheyra
- Eiga vini
- Þykja vænt um
- Taka þátt í
- Fá að vera með

Áhrifavald

- Vera góður í einhverju
- Finna mikilvægi þitt
- Fá viðurkenningu
- Standa þig vel
- Ráða (við)

Frelsi og sjálfstæði

- Geta valið sjálf(ur)
- Ákveða sjálf(ur)
- Eiga möguleika
- Fá tækifæri

Gleði og ánægja

- Skemmta þér
- Fagna
- Hlægja
- Læra nýja hluti

Eignast öruggt líf og heilsu

Borða hollan mat – Klæði – Svefn – Hreyfing –
Öruggt húsaskjól

Lífsvagninn - Innlögn

Hópæfing með þátttöku allra

(Fengið á námskeiði Judy Anderson)

Þessa æfingu er hægt að gera til að leyfa þátttakendum að finna á sjálfum sér hve mikla stjórn við höfum á einstökum þáttum hegðunarinnar: Sýnileg viðbrögð (gerðir)-Hugsanir-Geðshræringar-Líkamleg viðbrögð. Sagt er að við höfum fullkomið vald yfir tveimur fyrri þáttunum (framhjólnum) en getum aðeins haft óbein áhrif á seinni tvo þættina (afturhjólin).

Tæki og áhöld: Tafla og krít eða Myndvarpi og glæra

Fyrirmæli: Útskýrt fyrir hópnum hvað er í vændum. Gerið eins og ég segi:

Lokið augum - Hugsuð gult - Hugsuð rautt - Hættið að hugsa rautt - Finnið til hamingju - Finnið til reiði - Lækkið blóðþrýstinginn - Svitnið í lófunum - Opnið augun - Réttið upp hönd - Setjið hönina niður - Verið glöð - Segið: Ég skil ekki til hvers við erum að þessu.

Hegðunarflokkar settir á glæru eða töflu:

Gerðir:

- Loka augum
- Opna augu.
- Rétta upp hönd
- Setja hönd niður
- Segja

Hugsanir:

- Hugsa gult
- Hugsa rautt
- Hætta að hugsa rautt

Geðshræringar:

- Vera glöð
- Finna hamingju
- Finna reiði

Líkamsstarfsemi:

- Lækka blóðþrýstinginn
- Svitna í lófunum

Farið svo yfir það með hópnum hverju við getum stjórnað beint og hverju óbeint. Hverju fullkomlega og hverju að hluta til.

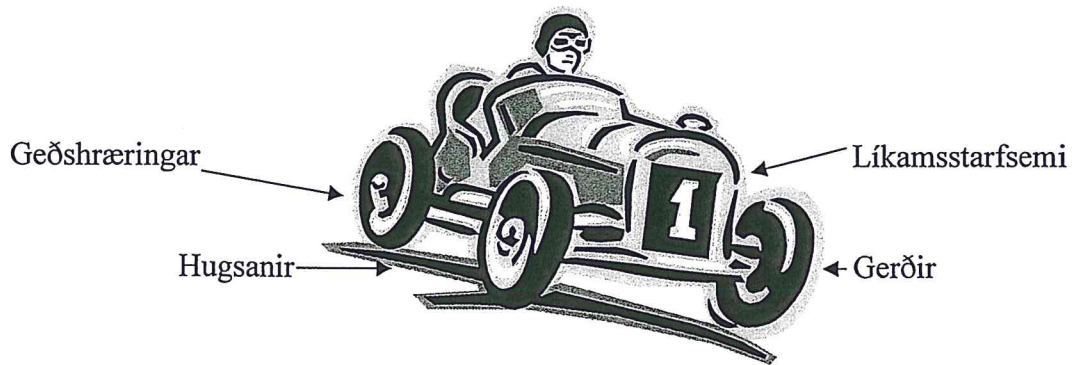
Lífsvagninn

Myndin af lífsvagninum er til að útskýra að hegðun okkar skiptist í fjóra þætti:
Hugsanir – Gerðir – Geðshræringar – Líkamsstarfsemi.

Framhjólin eru látin tákna **hugsanir** og **gerðir** af því að stýrið tengist þeim.

Afturhjólin tákna **geðshræringar** og **líkamsstarfsemi** af því að þau elta framhjólin.

Til að breyta líðan á sál og líkama þurfum við breyta hugsunum og gerðum okkar, taka í stýrið.

Verkefni:

Rifjið upp eitthvert eftirminnilegt atvik annað hvort gleðilegt (gult ljós kviknaði) eða óttalegt atvik (rautt ljós kviknaði).

Skrifið frásögn af því sem gerðist:

Hver urðu viðbrögð þín:

Geðshræring: _____

Hugsun: _____

Gerðir: _____

Líkaminn brást við: _____

Hegðunarflokkar settir á glæru eða töflu:

Gerðir:

Loka augum

Opna augu.

Rétta upp hönd

Setja hönd niður

Segja

Hugsanir:

Hugsa gult

Hugsa rautt

Hætta að hugsa rautt

Geðshræringar:

Vera glöð

Finna hamingju

Finna reiði

Líkamsstarfsemi:

Lækka blóðþrýstinginn

Svitna í lófunum

Mitt og þitt hlutverk

Í þessu verkefni eru nemendur fengnir til þess að skilgreina hlutverk hvers og eins, nemenda, kennara, stuðningsfulltrúa, skólaliða. Mitt og þitt hlutverk er ekki ósvipað starfslýsingum á vinnustöðum. Hjálpar okkur til að sinna því sem okkur ber að sinna og vera ekki að vasast í því sem er ekki í okkar verkahring. Það er mikilvægt að nemendur eigi sem mesta hlutdeild í listanum sem gerður er og skapa góða umræðu um það sem kemur upp. Oft nefna nemendur eitthvað sem er ekki hlutverk þeirra eða starfsfólks og þá er það rætt og sett undir listann ekki hlutverk (sjá verkefnablöð). Við reynum að forðast að telja upp ekki reglur, heldur teljum upp jákvæða hegðun. Dæmi um hlutverk nemenda:

Ekki hlaupa á ganginum → ganga á ganginum.

Frekari upplýsingar er að finna í liltu hverri eftir Diane Gossen sem Magni Hjálmarsson hefur þýtt og er til á bókasafni skólans.

Mitt og þitt hlutverk

Hlutverk nemenda

Hlutverk kennara

Leiðbeiningar á umræðufundum

(Hugsað að setið sé í hring með eða án borðs)

Á fundunum mega menn tala frjálst, en þurfa að fylgja eftirfarandi reglum:

1. Allar athugasemdir eiga að varða spurninguna eða málefnið sem er verið að ræða, en ekki það sem aðrir segja. Bæði jákvæðar og neikvæðar athugasemdir um það sem aðrir segja í hringnum ber að forðast. Segðu bara það sem þú vilt um málefnið á uppbyggilegan hátt. Talaðu frá hjartanu.
2. Aðeins einn talar í einu. Allir aðrir eiga að temja sér að hlusta fordómalaust á hvern þann sem talar. Sumum finnst gott að gefa skýrt til kynna hver hefur orðið. Að láta orðið ganga frá manni til manns er ein leið. Aðrir nota einhvern hlut (fjöður eða stein) sem sá sem talar heldur á og réttir næsta manni, sem hefur gefið merki um að vilja tala, þegar hann hefur lokið máli sínu.
3. Ekki er skylda að taka þátt í umræðum. Engan má þvinga til þátttöku gegn vilja sínum. Engum má refsá á nokkurn hátt fyrir að segja PASS.
4. Jafnframt þurfa allir á fundinum að finna að þeim sé boðið að tjá sig. Ráð þarf að hafa til að tryggja að einhverjir fáir yfirgnæfi ekki umræðurnar. Afslappað andrúmsloft og fordómalaus hlustun hjálpar venjulega feimnu fólki og hljóðu að tjá sig og heldur aftur af þeim sem framgjarnastir eru. Að láta orðið ganga hringinn og bjóða þannig öllum að taka þátt með því einfalda ráði að nefna nöfnin, getur hjálpað til við að ná jafnari þátttöku í umræðunum.
5. Það er oft betra að vera í litlum hópi, 10 – 15. Þá er minni tímapressa á hvern og einn.
6. Hópstjórinn leiðir umræðurnar á fundinum og leitast við að vera fordómalaus. (Þ.e. hann forðast að segja “fínt”, “gott”, “frábært” eða “fráleitt”, “vonlaust”, “kemur ekki til greina”, því hvort sem athugasemdin er jákvæð eða neikvæð getur hún litið út sem samanburður á tveimur tillögum.) Hann dregur saman aðalatriði í máli manna, ef nauðsynlegt er upp á skýrleikann. (Þ.e. “Ef ég skil þig rétt þá ertu að segja að...”)
7. Hvorki má leyfa lítilsvirðandi athugasemdir um sjálfan sig né aðra. Koma þarf á einhvers konar merkjamáli til að nota þegar þetta kemur fyrir. (T.d. spjaldi sem á stendur: NIÐRANDI). Bregðast þarf líka við orðum eins og: “Sjálfsagt er enginn sammála mér, en...” eða orðum eins og: “Ég er nú ekki mjög góður í...”
8. Sá sem hefur orðið á að geta komið máli sínu á framfæri á þann hátt sem honum finnst þægilegast: Segja sögu sína, nota dæmi, dæmisögur eða líkingar eða beita skilgreiningum o.s.frv.
9. Sumum hópum hefur fundist gagnlegt að hvetja þátttakendur til að hugsa hýlega til þess sem hefur orðið hverju sinni. Á þann hátt styðja þeir ræðumann og falla síður í þá gryfju að gera sig merkilega gagnvart einhverri missmíð í málflutningi annarra, þegar þeir fá orðið.

Könnun á lífsgildum í fjölskyldum

1. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um að hjálpast að?
2. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um að sýna því umburðarlyndi að ekki eru allir eins?
3. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um að sýna öðru fólki umhyggju án skilyrða?
4. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um hvernig leysa eigi úr ágreiningi?
5. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um einkamál og trúnað?
6. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um varkárni og öryggi?
7. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um tryggð og trúmennsku?
8. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um persónufrelsi?
9. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um ábyrgð?
10. Hvað finnst ykkur í þinni fjölskyldu um gæði og göfuglyndi? Glæsileik? Dugnað?

Safn lífsgilda

Þú getur byrjað með því að biðja nemendur að skrifa upp hvaða reglur gilda í fjölskyldunni.

Síðan biður þú þau að finna hvaða lífsgildi liggur að baki reglunni.
Af hverju hefur fjölskylda þín sett þessa reglu?

Skrifið saman einhverjar reglur og hjálpist að að finna á hvaða lífsgildum þær byggjast. *Notið bls. 3 til að sýna dæmigerðar fjölskyldureglur.*

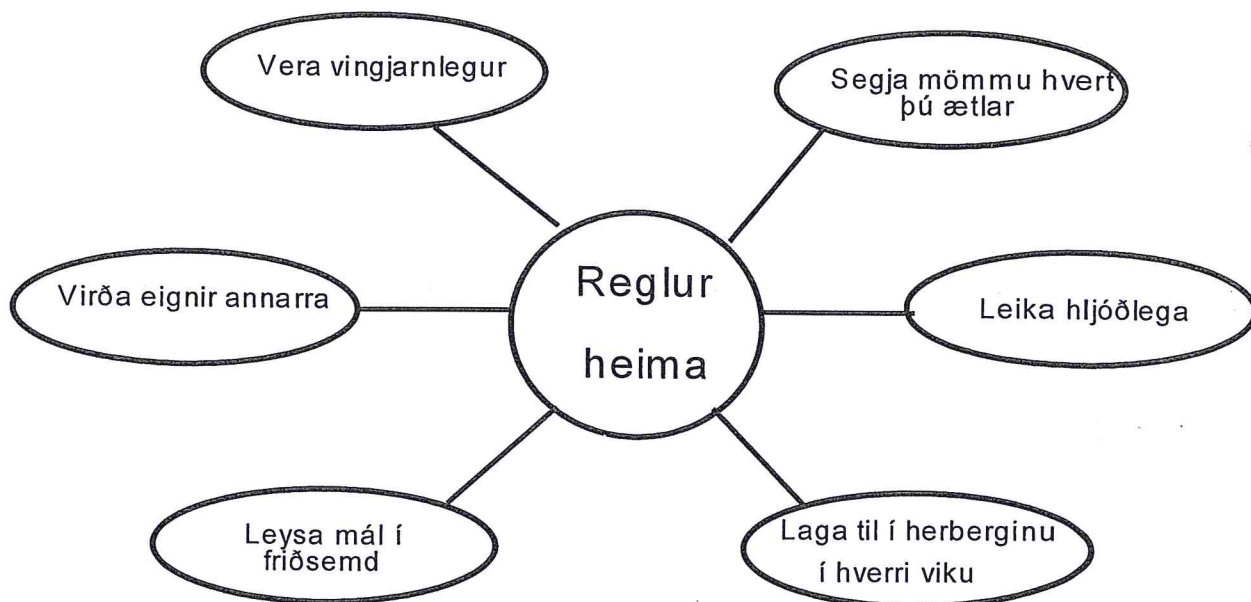
Ef tími er til látið þá nemendur vinna saman tvo og tvo til að bera sig saman, hvaða regla er sameiginleg.

LÍFSGILDI Í FJÖLSKYLDUM

Markmið: Að láta börn og unglinga leiða hugann að eigin reglum heima og hvaða lífsgildi fjölskyldan telur mikilvæg.

Tæki: Krítar- eða flettitafla.

Til umræðu: Spyrjið börnin hvort það gildi einhverjar sérstakar reglur heima hjá þeim. Til dæmis: *Talið um hvað þið viljið. (notið tíma með börnunum í að spyrja og ræða hvað pabbi og mamma vilja – notið þeirra mál)*

Að því loknu er spurt: *“Af hverju hafið þið þessar reglur? Hvaða lífsgildi liggja að baki þeim?”*

Takið hverja reglu og tengið lífsgildum, þ.e.:

- ◆ Ekki slást—fólk á skilið að vera óttalaust og öruggt.
- ◆ Ekki taka hluti—fólk á skilið að hafa hlutina sína í friði. Hjálpa til á heimilinu—við ætlumst til samábyrgðar. Takið saman þau gildi sem eru eins hjá öllum.

UPPBYGGING

1. Hvaða lífsgildi finnst okkur mikilvægust?
2. Finnst þér það líka?
3. Ef þér finnst það, hverju þarftu þá að breyta?
4. Ef þú lagfærir það sem aflaga fór, hvað segir það þá um þig.?

Safn lífsgilda

Þú getur byrjað með því að biðja nemendur að skrifa upp hvaða reglur gilda í fjölskyldunni.

Síðan biður þú þau að finna hvaða lífsgildi liggur að baki reglunni.
Af hverju hefur fjölskylda þín sett þessa reglu?

Skrifið saman einhverjar reglur og hjálpist að að finna á hvaða lífsgildum þær byggjast. *Notið bls. 3 til að sýna dæmigerðar fjölskyldureglur.*

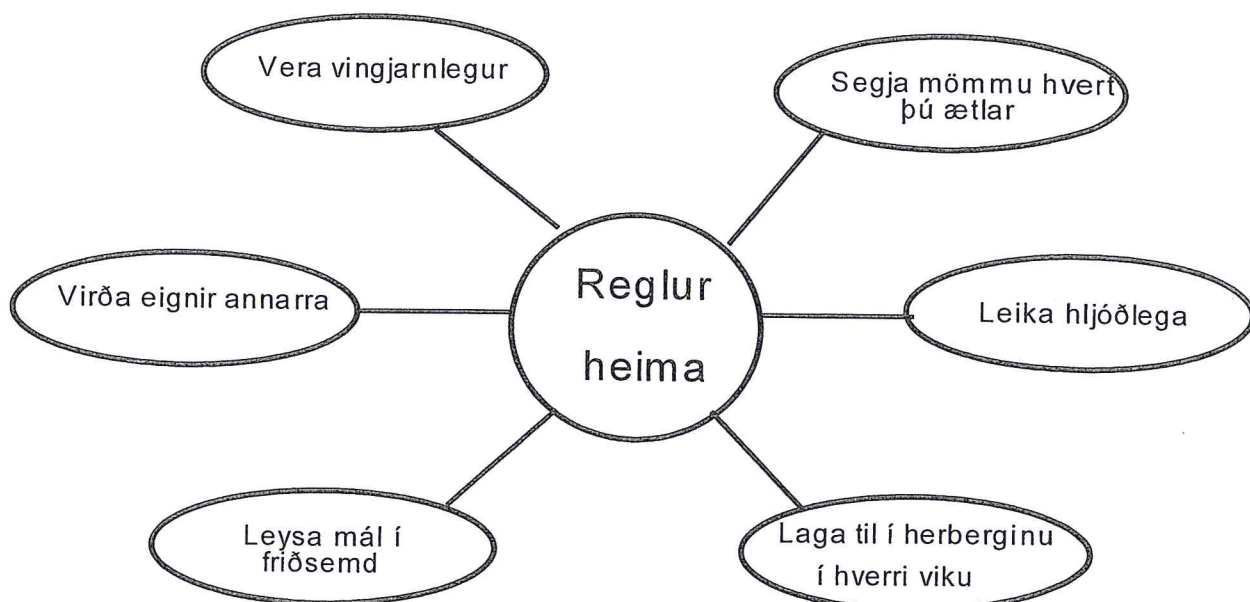
Ef tími er til látið þá nemendur vinna saman tvo og tvo til að bera sig saman, hvaða regla er sameiginleg.

LÍFSGILDI Í FJÖLSKYLDUM

Markmið: Að láta börn og unglinga leiða hugann að eigin reglum heima og hvaða lífsgildi fjölskyldan telur mikilvæg.

Tæki: Krítar- eða flettitafla.

Til umræðu: Spyrjið börnin hvort það gildi einhverjar sérstakar reglur heima hjá þeim. Til dæmis: *Talið um hvað þið viljið. (notið tíma með börnunum í að spyrja og ræða hvað pabbi og mamma vilja – notið þeirra mál)*

Að því loknu er spurt: “Af hverju hafið þið þessar reglur? Hvaða lífsgildi liggja að baki þeim?”

Takið hverja reglu og tengið lífsgildum, þ.e.:

- ◆ Ekki slást—fólk á skilið að vera óttalaust og öruggt.
- ◆ Ekki taka hluti—fólk á skilið að hafa hlutina sína í friði. Hjálpa til á heimilinu—við ætlumst til samábyrgðar. Takið saman þau gildi sem eru eins hjá öllum.

Aætlun um að gera betur

Mundu að það er í lagi að gera mistök.
Mistök eru til þess að læra af.

Hvað gerðist? Hvað gerðir þú? Reyndu að segja frá án þess að nota afsakanir og ásakanir.

Þú gerðir þetta ekki af ástæðulausu. Hvaða þörf heldur þú að þú hafir verið að uppfylla? Settu X við það sem þú heldur að eigi við.

Varstu að standa með vini/vinum þínum?
Varstu að gera eins og félagi þinn vildi (félagar þínir vildu)?

Varstu að standa með sjálfum þér?
Varstu að hefna þín?
Vildir þú hafa stjórnina?
Vildirðu að öðrum finndist þú flott/ur eða flink/ur?

Var þetta gert til að hafa gaman?

Varstu eirðarlaus og áttir erfitt með að vera kyrr?
Fannstu fyrir þvingun og varðst þjósks/ur?

Hvernig hafði það sem þú gerðir áhrif á þarfir annarra? Settu hring utan um það sem við á.

Nefndu 2 kosti sem þú vilt búa yfir:

Hvernig hegðun/framkoma lýsir þessum kostum?

Gerðu áætlun um hvernig þú getur gert betur og uppfyllt þarfir þínar án þess að það komi niður á þörfum annarra?

Ef þú stendur við áætlunina þína, hvað segir það um þig?

Dagsetning og undirskrift: _____

Eftirfylgni:

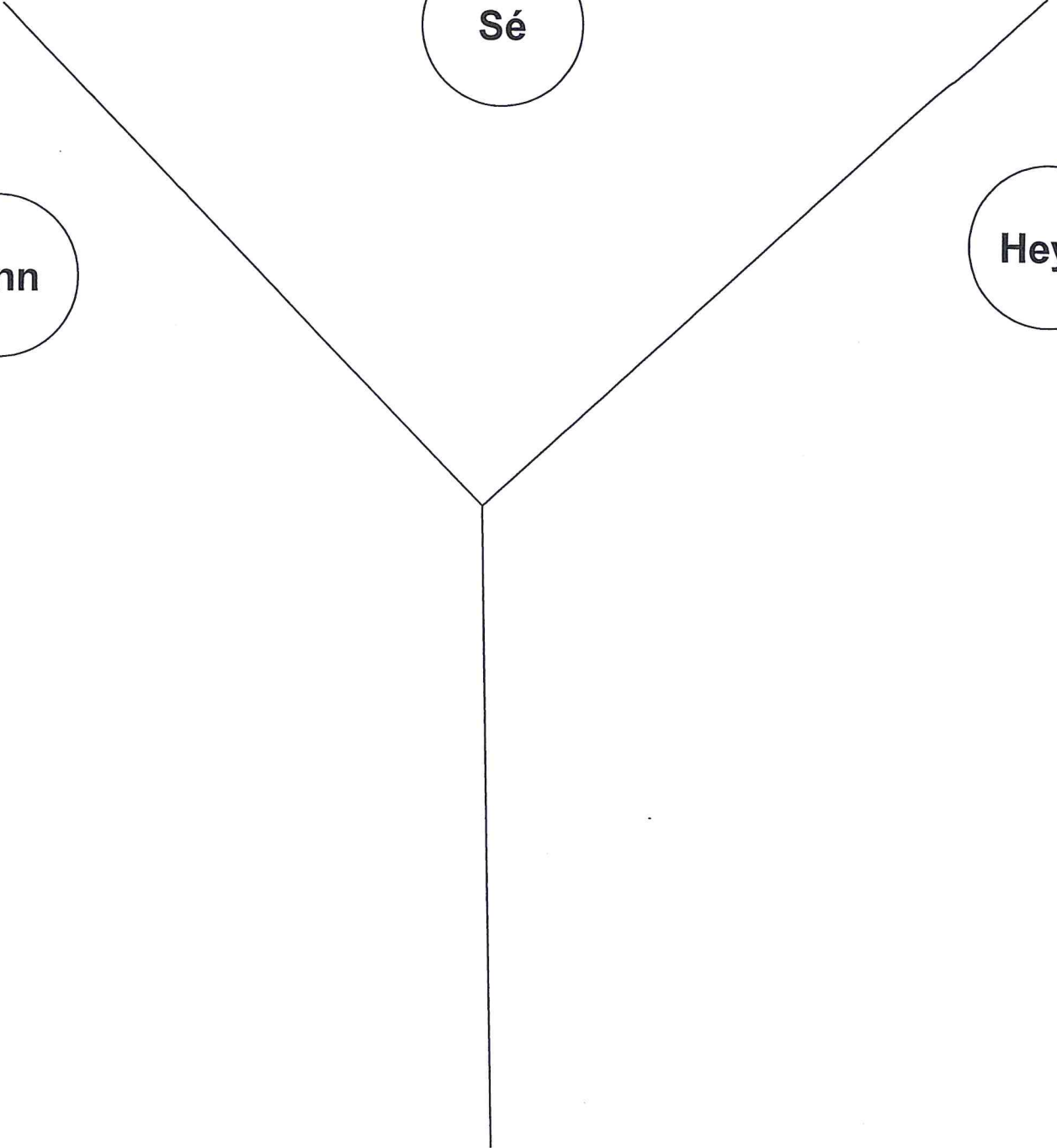
- Hitta umsjónarkennara aftur þann: _____
- Hitta deildarstjóra aftur þann: _____
- Hitta skólastjóra/aðstoðarskólastjóra aftur þann: _____

Y - Spjald

Sé

Finn

Heyri

Y - Spjald

